

Alþingi
Erindi nr. P 130/60
komudagur 3. 11. 2003

Reykjavík, 3. nóvember 2003

Landbúnaðarnefnd Alþingis.

Umhverfisnefnd vísar til bréfs landbúnaðarnefndar dags. 21. október sl. þar sem óskað er álits umhverfisnefndar á umhverfissjónarmiðum 111. máls, frumvarp til laga um lax- og silungsveiði o.fl. (staðfesting bráðabirgðalaga).

Álitið sendist nefndinni hér með.

Virðingarfyllst
f.h. umhverfisnefndar

Eva Margrét Evarsdóttir
nefndarritari

UMHVERFISNEFND

Umsögn

Umhverfisnefnd hefur borist bréf landbúnaðarnefndar dags. 21. október sl. þar sem óskað er álits nefndarinnar á þeim þáttum sem snúa sérstaklega að umhverfissjónarmiðum í 111. máli, frumvarpi til breytinga á lögum um lax- og silungsveiði o.fl.

Nefndin fjallaði um málið og fékk á sinn fund Guðmund B. Helgason og Sigríði Norðmann frá landbúnaðarráðuneyti, Gísli Jónsson, dýralækni fisksjúkdóma, Finn Þór Birgisson frá utanríkisráðuneyti, Sigurð Guðjónsson frá Veiðimálastofnun, Þorstein Þorsteinsson frá Verndarsjóði villtra laxa, Tuma Tómasson, forstöðumann Sjávarútvegsskóla Sameinuðu þjóðanna, Jón Gunnar Ottósson frá Náttúrufræðistofnun, Trausta Baldursson frá Umhverfisstofnun og Óðin Sigþórsson frá Landssambandi veiðifélaga. Við umfjöllun málsins studdist nefndin við umsagnir og önnur gögn sem bárust þegar sama mál var til umræðu á 128. löggjafarþingi auk gagna sem borist hafa á þessu þingi.

Það mál sem hér um ræðir var einnig lagt fram á 128. löggjafarþingi en var ekki afgreitt þá. Með frumvarpinu voru lagðar til breytingar á lögum til að lögfesta ákvæði tilskipunar 91/67/EBE, um skilyrði á sviði heilbrigðis eldisdýra. 1. júlí sl. voru samþykkt bráðabirgðalög þar sem ákvæði frumvarpsins voru lögtekin og frumvarpið nú lagt fram til að staðfesta bráðabirgðalögin. Um er að ræða breytingar á lögum nr. 54/1990, um innflutning dýra, nr. 76/1970, um lax- og silungsveiði, og nr. 25/1993, um dýrasjúkdóma og varnir gegn þeim. Með bráðabirgðalögum var gerð breyting á framangreindum lögum þannig að innflutningsbanni á eldisdýrum og lifandi laxfiski og öðrum fiski er lifir í fersku vatni var aflétt en innflutningur þeirra skyldi háður reglum sem landbúnaðarráðherra setur. Að auki var bætt við ákvæði sem heimilar takmarkanir á inn- og útflutningi ef sjúkdómahætta er fyrir hendi.

Frumvarp þetta er einkum samið með tilliti til viðskiptahagsmuna Íslands og þeirra þjóðréttarlegu skuldbindinga sem tengjast þeim sem og sjúkdómavörnum. Við umfjöllun málsins, bæði á 128. löggjafarþingi og yfirstandandi þingi, hafa hins vegar margir aðilar látið í ljósi áhyggjur af áhrifum þess að innflutningsbanni á fiski, einkum laxi, sé aflétt. Auk þess sem bent hefur verið á að sjúkdómar geti borist með viðkomandi innfluttri tegund og herjað í framhaldinu á innlendar tegundir hefur verið bent á fleiri áhættuþætti. Fagstofnanir hafa bent á hættuna á því að framandi eldisdýr geti sloppið inn á skilgreint eldisvæði og blandast þeim innlendu stofnum sem þar eru fyrir. Það hafi í för með sér erfðablöndun og erfðaeiginleikar innlendra stofna geti af þessum sökum glatast og þar með stofnar sem eru aðlagaðir aðstæðum í umhverfi sínu í gegnum náttúruval. Við þetta geti líffræðilegur fjölbreytileiki tapast og ef til vill mikilvægir nytjastofnar. Sömu aðilar hafa einnig bent á hættuna á því að framandi lífverur geti raskað því lífkerfi sem fyrir er. Nefndin tekur undir það að nauðsynlegt sé að fara varlega í að heimila innflutninginn. Leggur hún einkum áherslu á að líffræðilegur fjölbreytileiki í íslenskum laxfiskum sé verndaður. Þá vill nefndin taka fram að í þeim gögnum sem nefndunum hafa borist koma fram upplýsingar um að ráðherra umhverfismála í framkvæmdastjórn Evrópusambandsins hefur einnig lagt á það ríka áherslu að líffræðileg fjölbreytni sé varðveitt. Því sé mikilvægt að fyllstu varúðar sé gætt þegar tegundir eru fluttar á milli svæða til að draga úr hættunni á að tegundir með mismunandi erfðaeiginleika blandist hver annarri.

Rætt var um þýðingu ákvæðis 13. gr. EES-samningsins fyrir innflutningsbannið og hvort

hægt væri að lögfesta ákvæði um vernd íslenskra laxfiska á grundvelli 2. mgr. 1. gr. umræddrar tilskipunar en þar segir að hún hafi ekki áhrif á reglur um verndun tegunda samkvæmt landslögum eða EB-rétti. Að mati nefndarinnar heimila framangreind ákvæði að sérstök verndarákvæði séu í löggjöf einstakra landa. Jafnframt má minna á að Ísland er aðili að Ríósamningnum um líffræðilega fjölbreytni og Bernarsamningnum um verndun villtra plantna og dýra og lífsvæða í Evrópu og er skuldbundið til að hlíta ákvæðum þeirra. Ýmis ákvæði eru í gildandi lögum um lax- og silungsveiði, lögum um innflutning dýra og náttúruverndarlögum sem eru til þess fallin að vernda staðbundna laxfiska hér á landi. Telur nefndin ástæðu til að áréttu þau enn frekar.

Fyrir liggur að Ísland hefur skuldbundið sig til að innleiða tilskipun 91/67/EBE í íslenska löggjöf. Var það gert með bráðabirgðalögum sem frumvarpi þessu er ætlað að staðfesta. Vegna þjóðréttarlegra skuldbindinga Íslands lítur nefndin svo á að ekki verði komist hjá því að innleiða tilskipunina hér á landi. Vegna þeirra hagsmuna sem eru í húfi telur hún þó að þörf sé á skýrara ákvæði um verndun innlendra laxfiska. Nefndin leggur því til að landbúnaðarnefnd bæti við ákvæði í frumvarpið sem tryggi enn betur þá vernd.

Alþingi, 3. nóv. 2003.
Sigríður A. Þórðardóttir, formaður.
Rannveig Guðmundsdóttir.
Kolbrún Halldórsdóttir.
Gunnar Birgisson.
Ásta Möller.
Einar Karl Haraldsson.
Kjartan Ólafsson.
Þórarinn E. Sveinsson.